

MEXICO, HET LAND DER TOEKOMST.

DOOR

M. BUIJSMAN.

(Vervolg van bladz. 87.)

In Mexico inheemsch, gedijt de maïs van de kust tot de hoogste bergvlakten. Reeds duizend jaren voor de ontdekking van Amerika kweekten de Indianen deze plant. De kolossale vruchtbaarheid, zoolwel als de eigenschap bijna in alle soorten grond te kunnen tieren, maakt de maïs tot de voornaamste graanvrucht van Mexico. Bij het zeer gebrekkige cultuursysteem levert de maïs 50—75 »bushel» per akker met kunstmatige draineering en van 25—40 »bushel», wanneer men de planten van de natuurlijke vochtigheid afhankelijk doet zijn. Aan de kust wordt in den regel het eerst in Mei en Juni gezaaid en in September of October geoogst; voor de tweede maal wordt in November gezaaid en in Maart-April geoogst. De opbrengst in 1893 was zeer slecht en toch werd een hoeveelheid van 24.387.441 hectoliter geoogst met een waarde van 50.417.035 dollars of 63 cts. (amerikaansch) per »bushel». In 1888 werd 131.478.425 »bushel» verkregen; dit kan als gemiddelde opbrengst worden beschouwd. De onkosten beloopten 25 cts. (amerikaansch) per »bushel».

De tarwe wordt grootendeels op de hooge bergvlakten van 5000 tot 9000 voet boven de zee gekweekt. Het gebied, waar de plant kan gekweekt worden, reikt van de Rio Grande in 't noorden tot den staat Chiapas in 't zuiden. Mexico is in staat de allerbeste soort tarwe voort te brengen, indien slechts de goede cultuurmethode wordt opgevolgd zooals zulks op de tentoonstelling te Philadelphia in 1876

is gebleken. De opbrengst varieert van 50—80 »bushel" per akker met drainage en van 15—25 »bushel" per akker zonder drainage.

De tarwe werd in 1525 toevallig in zakken rijst uit Spanje overgebracht en was spoedig genaturaliseerd. De gemiddelde opbrengst bedraagt 20 à 25 millioen »bushel" jaarlijks met een waarde van 1 dollar 60 cts. tot 2 dollar 40 cts. per »bushel". De onkosten van de cultuur bedragen circa 65 cts. (Amerikaansch) per »bushel".

De Mexicaansche tarwe is klein en hard en levert, wanneer de korrels goed gemalen worden, een beste kwaliteit meel. Het meelverbruik neemt aanhoudend toe en, ofschoon de productie aanmerkelijk stijgt, moeten er toch nog jaren voorbijgaan eer die de tegenwoordige prijzen kan doen dalen.

De tropische cultuurgewassen, waaronder begrepen zijn koffie, vanille, cacao, bananen, ananassen en caoutchouc kunnen tot op 4000 voet hoogte gekweekt worden; de temperatuur stijgt in deze streek zelfs in de warmste maand (Mei) nauwelijks boven 35° C. De gemiddelde jaartemperatuur is 24° C. In 't algemeen is ook dit warme gedeelte des lands zeer gezond. Het land kost hier bij 100 tot 250 akkers 3.50 à 7.50 dollars in goud per akker: een derde te betalen direct, de rest in 1 of 2 jaren met 3 pct. interest, hetgeen gelijk staat met 6.50 à 14.50 dollar in zilver.

Goede comfortabele woningen, die gebouwd zijn met het oog op het klimaat, kunnen in enkele dagen tot een prijs van 100 à 250 dollars in zilver worden opgericht. Landerijen, welke ter cultuur van maïs, katoen, boonen, tabak, enz. bestemd zijn, kunnen voor 3 tot 7 dollars worden gereed gemaakt, en die ter cultuur van koffie en dergelijke producten kosten voor zuivering en gereed maken van den grond ongeveer de helft van dien prijs. Er zijn echter ook plaatsen waar het bestellen van den grond duurder uitkomt.

Gereedschappen en machinerieën zijn haast niet in gebruik, aangezien het land niets anders noodig heeft dan het zuiveren van onkruid en gras. Paarden kosten 10 à 15 dollars per stuk, muilezels 25 à 75 dollars; trekossen 40—75 dollars per span; runderen kosten 10—25 dollars per stuk; varkens 20 à 40 cts. (Amerikaansch) per pond. Het arbeidsloon, per dag van 10 uren, bedraagt 36 à 75 cts. (Amerik.), gemiddeld 50 cts. (Amerik.) in zilver, waarbij de arbeider zijn kost zelf betaalt. Water is in de bedoelde streken in overvloed voorhanden, terwijl vele rivieren zelfs voor kleine stoom-

booten bevaarbaar zijn; deze rivieren bevatten een groote massa vischsoorten.

De *Cebada* of gerst werd door de Spanjaarden in Mexico ingevoerd en wordt in den hoogsten klimatischen gordel gekweekt; vroeger werd deze graansoort alleen als surrogaat voor hooi aangebouwd, doch door den bouw van brouwerijen, die in de geheele republiek snel in aantal toenemen, wordt de plant meer en meer tot hetzelfde doel gebruikt als bij ons. De opbrengst per akker is hier ongeveer dezelfde als bij tarwe en bedraagt thans reeds 6 millioen »bushel», neemt echter voortdurend toe, terwijl de prijs 1 dollar 25 cts à 1 dollar 75 cts. per »bushel» bedraagt. Het stroo is als veevoeder 10 à 20 dollar per ton waard.

Haver wordt slechts weinig verbouwd, doch met zeer gunstige resultaten wat betreft opbrengst en kwaliteit.

Rijst is een ander in Mexico inheemsch produkt en vormt een zeer belangrijk handelsartikel, ofschoon aan de kultuur zeer weinig opmerkzaamheid wordt geschonken. In den warmen gordel zijn er uitgestrekte districten, waar een rijke opbrengst van rijst wordt verkregen. In sommige daarvan, speciaal in de staat Guerrero, is een zoogenaamde roode rijst bekend, *Arrozmorado* genaamd, die voedzamer moet zijn dan de witte. De kosten van de kultuur komen op 2 cent per pond en de gemiddelde marktwaarde op 6 à 10 cents (amerikaansch).

Alle gewone groentensoorten, die in Europa gekweekt worden, zooals b. v. aardappelen, paradijsappelen, kool, wortels, radijs, boonen, uien en andijvie, gedijen zéér goed in alle deelen des lands.

Tabak is eveneens in Mexico inheemsch en werd reeds door de Azteken gebruikt, die uit barnsteenen pijpen rookten lang vóór de komst der Spanjaarden. De tabakstaten zijn Vera Cruz, Tabasco, Chiapas, Campeche, Yucatan, Oaxaca, Guerrero, Michoacan, Jalisco, Colima, Sinalva, Hidalgo en het zuidelijk deel van Tamaulipas. In de meeste dezer districten is de grond zeer geschikt voor de kultuur dezer plant en is de temperatuur voor het rijpen en drogen der bladen zeer gunstig. De kwaliteit en de geur van de Mexikaansche tabak is uitstekend, en niemand weet zulks beter dan de Cubaansche fabrikanten,

die zooveel daarvan koopen, als zij kunnen krijgen en de daaruit gefabriceerde sigaren als echte Havanna's verkoopen. Alle Mexicaansche tabak is uiterst welriekend. Dit produkt gaat ongetwijfeld een groote toekomst tegemoet, aangezien het in alle deelen der wereld goed staat aangeschreven en ook zeer goed wordt betaald. Hoofdafnemers zijn Engeland, Duitschland, Frankrijk en de Vereenigde Staten. De opbrengst per akker is 2500 à 4000 pond, de waarde 25 à 40 cts amerikaansch. De kosten voor kultuur zijn 8—15 cts.

De streken in Mexico, waar het suikerriet met voordeel kan worden gekweekt, strekken zich uit tot circa 5000 voet boven het niveau der zee. De grootste plantages bevinden zich in de staten Vera Cruz, Morelos, Michoacan, Oaxaca en Puebla. Velen dezer plantages produceeren 2 à 3 millioen pond suiker per jaar. Bovendien wordt veel op de kleinere plantages gekweekt, waar ook de grove bruine kooksuiker, *Pilloncillo*, wordt gefabriceerd. Vera Cruz alleen is in staat geheel Europa van suiker te voorzien! Dit werd reeds in 1827 door den Britschen gezant in Mexico, den heer ward, beweerd. De meest gebruikt wordende variëteiten zijn het Castiliaansche en het Havanna suikerriet; het laatste bevat meer suiker. De wijze van toebereiding is dezelfde als overal elders. Een hectare levert in Mexico gemiddeld 15.000 pond suiker, dat is het dubbele van de productie op Cuba en een derde meer dan in Brazilië; de onkosten van planten en bewerken komen op f 0.05 per pond. Bovendien wordt nog rum uit de suiker gefabriceerd, die alléén de kosten van den veldarbeid dekt. Tegenwoordig is de productie nog ontoereikend voor de binnenlandsche consumptie. Gedurende de laatste twee jaren worden er kleine hoeveelheden bij wijze van proef geëxporteerd; van Juli—December 1896 bedroeg de export 479.301 pond, tegen 455.319 pond gedurende dezelfde maanden van 1895. Iedere landbouwer kan het suikerriet met zeer geringe kosten kweeken en wel als bijproduct van zijne andere kulturen.

Katoen is een andere zéér belangrijke in Mexico inheemsche plant; de cultuur daarvan was een landbouwindustrie, lang voor de Europeanen het land der Azteken binnendrongen. Vele onderdanen der toenmalige regeering betaalden hun cijns in katoenen stoffen; zij vervaardigden deze met hunne primitieve weefstoelen en waren in deze kunst zeer bedreven. Katoen wordt in de kuststaten gekweekt

en in beperkte hoeveelheid ook in 't binnenland. Er zijn twee soorten katoenplanten in cultuur, n. l. de *Algodon de Arbol* en de eenjarige. De eerste soort bereikt 20 en meer voet hoogte; de zaden kiemen reeds na 4—6 dagen en in 6 à 8 maanden is het zaad rijp terwijl de plant 10 en meer jaren achtereenvolop vrucht levert. Aan de kust van Vera Cruz wordt in September-October gezaaid en in Maart-April geoogst. De gemiddelde opbrengst per akker is 850—1500 pond zaden en met verbeterde kweekmethode kan dit resultaat nog met 15 à 20 percent vermeerderd worden. De éénjarige plant zou volgens de planters een beter produkt opleveren dan de boomachtige.

De jaarlijksche opbrengst wordt op eene waarde van 11.000.000 dollars geschat, de gemiddelde prijs varieert van 15—20 cents (amerikaansch) en de onkosten van 5 tot 7 cents (amerikaansch). Gedurende de eerste helft van 1896 importeerde Mexico uit de Vereenigde Staten 11.144.136 pond katoen ter waarde 758.422 dollars in goud tegen 28.801.830 pond ter waarde van 1.455.728 dollars in denzelfden tijd van 1895. Ook wordt uit de zaden een olie verkregen, die in de zeepfabrieken wordt gebruikt; de waarde der zaden wordt op 12 à 18 dollars per ton geschat, wanneer zij aan de molens worden afgeleverd. Ieder jaar wordt de belangrijkheid en het voordeel van den katoenaanplant in Mexico verhoogd door de steeds toenemende vraag der fabrikanten van katoenen goederen en ook door het verbruik der zaden.

Welligt is geen ander land ter wereld beter geschikt voor de cultuur van een groote verscheidenheid van ooftsoorten, die een groote handelswaarde bezitten, dan Mexico. Alle verscheidenheden te beschrijven, daartoe ware een speciaal werk nookzakelijk zoodat wij hier slechts kortelijk kunnen opsommen, wat er in hoofdzaak in dit prachtige land wordt gekweekt. Tot nog toe werd aan de cultuur weinig opmerkzaamheid geschonken, ofschoon er vele districten in Noord- en Centraal-Mexico bestaan, die in hooge mate geschikt zijn tot het kweken van appelen, peren, perziken, abrikozen, pruimen, kersen, olijven, druiven en alle bessensoorten. De eenigste ooftsoort, die in groote hoeveelheden wordt aangekweekt, is de sina'sappel. De gedeeltelijke mislukking van den oogst in Californië en Florida in de laatste paar jaren was de oorzaak, dat de sina'sappel in Mexico een handelsartikel van waarde is geworden.

De vruchten zijn even goed, ja beter, dan die in andere landen gekweekt zijn, ofschoon nog een zéér primitieve kweekmethode wordt ge-

volgd. Daarbij is nog geene ziekte der boomen ontdekt geworden en zijn de cultuurkosten zéér veel lager dan in andere landen. In Mexico kunnen de vruchten reeds geleverd worden vóór zij in Florida of Californië volkomen rijp zijn. De sina'sappelen uit de staten Orizaba, Cordova, Yantepec en Guadalajara worden op de mexikaansche markt met dezelfde prijzen betaald als de beste van de Vereenigde Staten, ofschoon de cultuur aldaar sedert jaren volgens wetenschappelijke methoden plaats vindt en de mexicaansche sina's-appelboomgaarden uiterst primitief zijn, ja de boomen zelfs langs de landwegen in 't wild groeien! In de Vereenigde Staten is het noodig de boomen kunstmatig van water te voorzien, hetgeen met groote kosten gepaard gaat. Bovendien zijn de arbeidsloozen in Californië veel hooger dan in Mexico. Indien zulke resultaten thans reeds verkregen worden, nu er namelijk van cultuur-methode nog geen sprake kan zijn, welke enorme opbrengst moet dan niet verkregen worden wanneer eene wetenschappelijke wijze van kweeking wordt ingevoerd! Reeds nu worden er meer dan 50 verschillende variëteiten van den sina'sappel in Mexico gekweekt. De hoeveelheid van deze vrucht, die in de maand December 1896 naar de Vereenigde Staten werd verzonden, bedroeg 149 wagenladingen en de geheele hoeveelheid van het jaar 1896 bedroeg 400 wagenladingen. De spoorwegen doen al het mogelijke om de vruchten ten spoedigste te verzenden. Alles te zamen genomen is het duidelijk dat de cultuur van deze vrucht in Mexico zich verbazend zal ontwikkelen. Dit is ook geldig voor het kweken der limoenen en citroenen.

In alle staten der republiek zijn de toestanden voor vee-teelt uiterst gunstig. Een Mexicaansche os weegt 600—1000 pond en, waar Amerikaansche stieren worden ingevoerd, wegen de dieren na korten tijd 1000—1500 pond. Mexico bezit een overvloed van goed weiland, waarop een massa grassoorten en voedende planten van nature groeien en water is steeds in groote hoeveelheid voorhanden. Alles is de vee-teelt gunstig, het klimaat is steeds zacht en de ervaring heeft geleerd dat veeziekten, die in andere landen dikwijls zulke groote verwoestingen aanrichten, hier tot een minimum zijn beperkt. De markten zijn niet alleen in het land zelf, maar ook in de Vereenigde Staten en Europa gemakkelijk te bereiken. Duizenden stuks vee worden jaarlijks naar de Vereenigde Staten verzonden. Het aantal van Juli—December 1895 daarheen geëxpedieerd bedroeg 158.023 stuks

ter waarde van 2.114 795 dollars. In geen ander land zijn de toestanden zoo gunstig als in Mexico om ook op kleine schaal deze tak van handel winstgevend te maken, vooral wanneer de veeteelt ook in verbinding met den landbouw wordt gedreven. In de kustlanden groeit het gras buitengewoon snel en is altijd groen. De handel in melkproducten bevindt zich voor het grootste gedeelte in handen van buitenlanders, terwijl bijna alle producten geïmporteerd zijn; de prijs voor kaas is *f* 1 à *f* 1.87⁵ per pond, die van boter *f* 1.25 à *f* 2.50 per pond; desniettegenstaande overtreft de vraag verre het aanbod.

Koffie is een zeer belangrijk product, waaraan in de laatste jaren meer opmerkzaamheid geschonken wordt dan vroeger. De Mexicaansche koffie staat gelijk met de beste soorten van alle andere landen en het land bezit in dit artikel alléén reeds een bron van rijkdom. In 1876 werd dan ook op de tentoonstelling te Philadelphia de gouden medaille aan den inzender der koffiemonsters toegekend. Het gebied waar de koffie kan gekweekt worden strekt zich van de kust uit tot 5000 voet hoog; de staten Vera Cruz, Colima, Chiapas, Oaxaca, Guerrero, Michoacan en Morelos zijn de besten voor de cultuur. De koffieboom draagt in het derde jaar vrucht en levert dan een minimum opbrengst van een half pond per plant; in het vijfde jaar leveren de boomen volop vruchten en wel door elkander gerekend 1 à 2 pond, sommige planten echter tot 4 pond per plant: zelfs is het voorgekomen dat een en dezelfde plant tot 6 pond vruchten opleverde. In de 12de maand na de zaaiing moeten de jonge plantjes op hunne permanente plaats worden uitgeplant. De duur van een koffieplantage is 17—20 jaren. De boomen groeien tot een hoogte van 15 à 20 voet, gewoonlijk worden zij echter zoodanig gesnoeid, dat zij niet hooger worden dan 5 à 6 voet; dit veroorzaakt een grootere opbrengst en vergemakkelijkt het inzamelen. Gewoonlijk worden tusschen 500 à 1000 boomen per akker geplant; de boomen moeten zoodanig geplant worden, dat zij elkander niet kunnen raken, doch ook niet verder. Hoe hooger de ligging van het terrein boven het niveau der zee is, hoe minder schaduw noodig is. Bovendien is het goed dat de zon de planten des morgens beschijnt en is daarom de beste schaduw die, welke wordt teweeggebracht door hooge woudboomen. De jonge planten behoeven beschutting tegen de zon en tegen den wind. De onkosten bedragen per plant:

prijs.....	f 0.30
jaarlijksche bruto opbrengst.....	> 0.37 ⁵
» netto »	> 0.22 ⁵
» » » in gewicht 1 pond	
» kosten ter cultuur van 1 plant.....	f 0.12 ⁵
» bruto winst.....	150 pct.
» netto »	90 »

De koffiecultuur is zonder twijfel een der meest winstgevende culturen, zelfs wanneer de kweekery in 't klein en tegelijk met andere landbouwproducten plaats vindt. Om eene plantage van 500.000 boomen aan te leggen is een kapitaal van 50.000 dollars of 25 cents per plant (Holl.) voldoende. Na het 3de jaar wordt de oogst verzameld en wel een minimum opbrengst van $\frac{1}{2}$ pond per plant of in 't geheel 250.000 pond koffie, die tot de prijs van 25 cents (Holl.) per pond, 25.000 dollars of 50 pct. van het uitgegeven kapitaal bedraagt. Na het 4de jaar geeft iedere plant 1 pond bessen of in 't geheel 50000 ponden koffie, die à 25 cents (Holl.) 50.000 dollars uitmaken. Rekent men nu de eerste 25.000 dollars voor onkosten van 't inzamelen, enz., dan heeft de planter na het 4de jaar niet alleen zijn kapitaal terug, maar is bovendien bezitter van een plantage, die hem voortdurend jaarlijks groote winst oplevert.

De uitvoer van koffie is snel toegenomen; in 1873 bedroeg die 1.432.100 pond, in 1883 18.598.419, in 1890 27.797.056 en in 1895 circa 30 millioen pond.

Vanille is een in Oost-Mexico inheemsch produkt en groeit op véle plaatsen aan het kustgebied wild in de bosschen; het werd reeds door de Azteken gebruikt om chocolade smakelijk te maken. De plant groeit tot op 2500 voet boven de zee. De vanilleplant, die tot de orchideeën behoort, slingert zich met hare stengels om de boomen en schijnt weinig voedsel uit den grond, echter méér door hare luchtwortels op te nemen. De vruchten worden van 6--12 duim lang en zijn eerst groen, daarna geel. Wanneer de vrucht op de markt komt is zij tot op een vierde van de oorspronkelijke grootte ingekrompen van een zwarte kleur en uiterst welriekend. Koffie, cacao, vanille en caoutchouc worden gewoonlijk in dezelfde streken gekweekt omdat de toestand van den grond, enz. voor alle dezelfde moet zijn. De kosten van aanleg bedragen 10 dollars per akker en de kweekkosten 5 dollars per akker voor 3 jaren, dus 15 dollars of in 't geheel 25 dollars. De eerste oogst van ongeveer 500 vruchten wordt na 3

jaar rijp en de bruto waarde daarom is 50 dollars. Na aftrek der onkosten, die alles te zamen ongeveer 30 dollars bedragen, blijft een netto winst van 20 dollars over. De volgende 10 jaren is de opbrengst 400 vruchten per akker, tot een waarde van 60 dollars; hiervan af onkosten voor inzamelen, enz. 10 dollars. blijft 50 dollars netto winst per akker.

De cacao, ook weder een inheemsch product, neemt snel in belangrijkheid als handelsartikel toe; de zaden (boonen) hebben de vochtige warmte der tropen noodig en deze is aan de kust, en zelfs tot aan de voet der bergen, nog aanwezig; na het 5de jaar begint de boom vrucht te geven en gaat daarmede 20 a 30 jaren voort; de cultuur is zéér eenvoudig doch moet zéér zorgvuldig geschieden; wanneer de boom eenmaal vrucht levert, dan is hij een permanente bron van inkomsten, waarvan alleen afgaan de onkosten voor het verpakken enz. der boonen. De kwaliteit der mexicaansche cacao is gelijk aan die der beste van alle andere landen en wordt nergens overtroffen. De staten waar de boom gekweekt kan worden, zijn: Vera Cruz, Tabasco, Campeche, Chiapas, Oaxaca, Guerrero, Coloma en Puebla. De plant kan niet hooger dan 2000 voet boven de zee gedijen.

De banaan gedijt overal aan de kust tot op een hoogte van 5000 voet; ook het kweken dezer plant is zeer voordelig; de geheele Mexicaansche kust brengt haar van zelf voort en wel in groote massa. Op landerijen, die 600 à 700 voet hoog liggen, kunnen bananenplantages worden aangelegd met eene uitgave van f —,12⁵ per plant, inclusief alle onkosten. Reeds op het einde van het eerste jaar draagt de plant vrucht en 1000 planten, die f 125,— voor uitgaven kosten, brengen *ten minste* 1000 dollars op. *Het volgende jaar zijn de uitgaven nihil, en de opbrengst het dubbele.* Op deze wijze is dit voor iemand met klein kapitaal een uitstekend middel om snel een inkomen te krijgen. Van alle plantaardige producten der wereld is de banaan, wat betreft schoonheid van vorm in verbinding met het nuttige, waarschijnlijk het meest wondervolle. De prachtige stengel, die uit een aantal over elkander gerolde bladeren bestaat, zoowel als de heerlijke kroon van groote, heldergroene bladeren, waaruit de bundel vruchten in een sierlijke bocht naar beneden hangt, vormen te zamen een der schoonste planten der tropen. De vrucht levert voedsel voor vele personen en is in werkelijkheid voor den bewoner der heete lucht-

streek hetzelfde, wat brood en aardappelen voor de meer noordelijke landen zijn. De vrucht bevat n. l. *alle* voor de voeding noodzakelijke bestanddeelen. Men zegt dat een pond bananen meer voedsel bevat dan 3 pond vleesch; in ieder geval is de vrucht voedzamer dan het beste tarwebrood. Bovendien is zij de vruchtbaarste der bekende plant.

Wederom een fijne vruchtsoort, die in het tropische Mexico in groote massa gekweekt kan worden, is de ananas, waarvoor in het land zelf, zoowel als daarbuiten, steeds navraag is tot prijzen, die een goede winst voor den planter opleveren. Ongeveer 3500 à 4000 planten kunnen op een akker gekweekt worden; de ananas levert reeds vrucht een jaar na het uitplanten. Onkosten zijn er alleen voor het schoonhouden van het land en het planten; voor het kweken zelf is weinig of geen zorg noodig. De soort wordt door uitloopers vermenigvuldigd. Iedere plant brengt slechts één vrucht voort en sterft dan af, terwijl een nieuw uitspruitsel hare plaats inneemt. Voor de cultuur is weinig kapitaal noodig. De kweeker krijgt gewoonlijk $7\frac{1}{2}$ à $12\frac{1}{2}$ cts. voor iedere vrucht en de cultuur kan met die van andere vruchten gezamenlijk worden gedreven.

De caoutchoucbomen, waartoe zéér vele soorten behooren, zijn zéér belangrijke planten, die een artikel leveren, dat wel door geen andere handelswaar wordt overtroffen. Brazilië alleen exporteert jaarlijksch voor 100 millioen dollars (goud) aan caoutchouc; in de Vereenigde Staten wordt jaarlijks voor 30 millioen dollars aan bicyclebanden gefabriceerd; de onderzeesche kabels hebben voor 146.000 Engelsche mijlen caoutchouc noodig als isoleeringsmateriaal; behalve deze zijn er nog duizenden andere zaken die van dit plantaardige voortbrengsel vervaardigd worden. De boomen bereiken dikwijls 40 à 50 voet hoogte, toch zijn het tropische planten en is dus een vochtig, warm kimaat noodzakelijk. Hooger dan 400 voet boven de zee kan de plant niet meer gedijen.

In de staten Vera Cruz, Oaxaca, Chiapas, Tabasco en Campeche is zij in groote hoeveelheden te vinden. Een groot gedeelte van het ruwe materiaal wordt van de in de bosschen wild groeiende boomen verzameld, terwijl tot nog toe de cultuur van deze kostbare planten uiterst primitief is in de genoemde staten. De oorspronkelijke bosschen worden langzamerhand uitgeroeid, terwijl de vraag steeds toeneemt. De boomen zijn na 6 à 7 jaren groot genoeg om aangeboord te worden,

waarop de melk of het sap er uitvloeit; iedere boom levert 6 à 8 pond melk jaarlijks en dat wel 40 jaar lang. Bij het stollen van de melk ontstaat een verlies van 55 of 60 pct., zoodat voor iederen boom jaarlijks $2\frac{1}{2}$ à 3 pond melk of ruwe caoutchouc gerekend kan worden. Het pond komt op 60—80 cents (Amerik.) in goud.

Voor de cultuur is haast geen zorg noodig zoodat de aanplant zéér loont; het is zéér de vraag of eenige andere cultuur dergelijke winsten afwerpt. Het aantal boomen per akker bedraagt 250 à 500. Men berekent dat van 100.000 boomen een netto winst van 97.642 dollars wordt gemaakt.